

יעקב אבינו לקח ה' ווי"ן מאליהו כנגד: ו'הוצאתי ו'הצלתי ו'גאלתי ו'לקחתי ו'הבאתי

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

למאן דצריך למשתיה [ראה פסחים קיח.], הוא כנגד והבאתי שגם הוא גאולה, כדאמרו אינשי מאן דמריה שחרריה ומסר כל ידיה בידיה, אי לא אייתייה לבי דריה מאי אהני ליה, פירוש עבד ששחררו רבו ומסר לו גביעו בידו, אם לא הביאו לבית דירתו מה מועיל לו כל הטובה, הכי נמי אם לא הביא הקב"ה אותן לארץ ישראל, מה היה מועיל להם היציאה של מצרים".

ולפי דברי ה"חתן סופר" הרמזו בזה על הגאולה העתידה, כי אם אחרי כל הגאולות שגאל אותנו הקב"ה לא יגאל אותנו ח"ו בגאולה השלימה, איהו ערך יש לכל הגאולות שלא נתקיימו. ויש לומר כי מטעם זה משווה הנביא גאולה העתידה לגאולת מצרים: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", ללמדנו שעל ידי הגאולה העתידה תושלם למפרע גם גאולת מצרים, והרי זה כדברי ה"דעת זקנים" שהבאנו: "אם לא הביא הקב"ה אותן לארץ ישראל, מה היה מועיל להם היציאה של מצרים".

ועתה בא וראה כי על פי האמור יאיר עיינו וישמח לבנו, להבין הטעם שלקח יעקב אבינו דוקא ה' פעמים אות ו' משמו של אליהו, כדי להזכיר לו בכך את התפקיד הקדוש שמוטל עליו, להשלים ה' לשונות של גאולה שכל אחד מהם מתחיל באות ו' - ו'הוצאתי, ו'הצלתי, ו'גאלתי, ו'לקחתי, ו'הבאתי, כי הן אמת שאליהו יבשר לנו רק על הגאולה העתידה, שהיא כנגד לשון החמישי: "והבאתי אתכם אל הארץ", אולם מאחר שעל ידי הגאולה העתידה יושלמו למפרע גם ד' לשונות של גאולה שהיו במצרים, נמצא כי אליהו הנביא ישלים כל ה' לשונות של גאולה.

ויש לומר כי מטעם זה נזכרו ה' פעמים אות ו' בפסוק זה: "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר". [ב' תיבות "אזכר" כתובים חסר ו']. כי היות שבפסוק זה כתוב "יעקב" מלא ו', לרמז שיעקב לקח ה' פעמים אות ו' משמו של אליהו, כדי להשלים ה' לשונות של גאולה שמתחילים באות ו', לכן נזכרו כאן ה' ווי"ן לרמז על ענין זה.

בדרך זו יש לומר פרפרת בפסוקים (שמות יד ל): "ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים, וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים, וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים, וייראו העם את ה', ויאמינו בה' ובמשה עבדו". נזכרו כאן ה' לשונות שמתחילים באות ו': ויושע, וירא, וייראו, ויאמינו, ללמדנו כי תכלית גאולת ישראל ממצרים היתה שיזכו לגאולה השלימה, שאז יושלמו ה' לשונות של גאולה שמתחילים באות ו'.

ביאור ה' ווי"ן

בד' לשונות של גאולה

בדרך זו במסילה נעלה להתבונן במה שעדיין מוטלת עליו חובת הביאור, כי מאחר שיעקב אבינו לקח משמו של אליהו ה' פעמים אות ו', כנגד ה' ווי"ן שיש בה' לשונות של

רש"י: "בחמשה מקומות יעקב נטל אות [ו'] משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו"
מדוע מכל האותיות שישנן בשמו של אליהו, בחר יעקב לקחת דוקא ה' פעמים האות ו' ולא אות אחרת של"ה הקדוש: יעקב לקח משמו של אליהו ה' פעמים אות ו', כנגד ב' אותיות ו"ה החסרות בגלות
חתן סופר: כוס של אליהו הוא כנגד:
והבאתי אתכם אל הארץ", כשיבוא אליהו לבשר לנו על הגאולה

והנה מצינו על כך טעם נפלא בפירוש ה"חתן סופר" על הגדה של פסח, על פי המבואר בירושלמי (פסחים פ"י ה"א) ובמדרש (ב"ר פח ה) הטעם שתקנו חכמינו ז"ל לשתות ד' כוסות בליל פסח, כנגד ד' לשונות של גאולה שנזכרו בפרשת ו'ארא (שמות ו ו'): "והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, והצלתי אתכם מעבודתם, וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים, ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים", הרי כאן ד' לשונות של גאולה: והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי.

אולם יש להקשות על זה שהרי מיד אחר כך נזכר בכתוב עוד לשון של גאולה (שם שם ח): "והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אותה לכם מורשה אני ה'". מדוע אם כן לא תקנו כוס חמישי כנגד לשון הגאולה של "והבאתי", ויש לומר כי פסוק זה: "והבאתי אתכם אל הארץ", נאמר על הגאולה העתידה כשיביא הקב"ה את ישראל אל הארץ ביאה נצחית, לכן לא תקנו לשונות כוס כנגד לשון "והבאתי" שיתקיים רק לעתיד לבוא.

מענה מבואר מנהג ישראל תורה למוזג כוס חמישי שנקרא "כוס של אליהו", ללמדנו כי כוס חמישי זה נשתה כשיבוא אליהו הנביא לבשר לנו על הגאולה העתידה, שאז יקיים הקב"ה הבטחתו בלשון הגאולה החמישית: "והבאתי אתכם אל הארץ". ויש להוסיף בזה פרפרת לפי מה שכתב ב"אמרי נועם" (פרשת ו'ארא אות יז) כי והבאתי בגימטריא משי"ח ב"ן דו"ד, לרמז כי לשון זה של גאולה יתקיים רק בגאולה העתידה.

"כימי צאתך מארץ מצרים

אראנו נפלאות"

וכבר העירו המפרשים שמצינו מקור לכך, כי כוס חמישי הוא כנגד: "והבאתי אתכם אל הארץ", ב"דעת זקנים" מבעלי התוספות פרשת בא (שמות יב ח):

"ד' כוסות כנגד ד' גאולות, והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי, וכוס חמישי דהיינו

ולפי האמור הביאור בזה כי יעקב ממונה על הגאולה העתידה שיבנה בית המקדש השלישי בזכותו, לכן יביא אותו הקב"ה להראות לו את הגאולה העתידה. הנה כי כן מטעם זה דוקא ליעקב נאה ויאה לקחת ערבון משמו של אליהו, כדי שיבוא ויבשר לישראל על גאולתם שאז יבנה בית המקדש השלישי בזכותו של יעקב אבינו.

ועתה בא וראה כי בדרך זו יתבאר מה שלקח יעקב אבינו ה' פעמים אות ו' משמו של אליהו, כמו שביאר בשל"ה הקדוש (פרשת בא אות ד) כי ענין זה קשור לגאולה העתידה, על פי מה שכתוב (שמות יז טז): "כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור", ופירש רש"י שכל זמן שעמלק קיים אין שמו של הקב"ה שלם, כי ב' אותיות ו"ה מהשם חסרות ונשאר רק שם י"ה. על כן לקח יעקב משמו של אליהו ה' פעמים אות ו', כנגד ב' אותיות ו"ה להשלים את השם בגאולה העתידה. והנה הדברים בלשון קדשו:

רש"י כתב בפרשת בחוקותי בפסוק וזכרתי את בריתי יעקב, בחמישה מקומות נכתב יעקב מלא, ואליהו חסר בחמישה מקומות, נטל יעקב אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו. וענין ה' פעמים ו' רמז לו' וה' מהשם, ויעקב הוא מרכבה לשם הוי"ה, על כן נטל למשכון מן אליהו ה' פעמים ו' שיתגלה בגאולה אחרונה".

כוס של אליהו

כנגד לשון "והבאתי"

כדרכה של תורה שנדרשת בשבעים פנים נראה לבאר מדוע לקח יעקב דוקא ה' פעמים אות ו' משמו של אליהו, על פי מה שמצינו מנהג ישראל תורה בליל פסח, כי מלבד ארבעה הכוסות ששותים בליל הסדר כתיקון חכמינו ז"ל, מוזגים כוס חמישי וקוראים אותו "כוס של אליהו", ומקור הדבר ב"חק יעקב" (או"ח סימן תפ אות ו'): "נוהגין באלו מדינות למוזג כוס אחד יותר מהמסובין וקורין אותו כוס של אליהו הנביא". וכבר נאמרו ונשנו בזה הרבה טעמים.

בפרשתינו פרשת בחוקותי (ויקרא כו מב): "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר". רש"י מביא על כך מעשה פלא שעשה יעקב אבינו כדי להבטיח לבניו את הגאולה העתידה: "בחמשה מקומות נכתב [יעקב] מלא ואליהו חסר, בחמשה מקומות יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון, שיבוא ויבשר גאולת בניו".

ב"גור אריה" להמהר"ל מפראג כאן מבאר ענין זה, כי הקב"ה לא ברא את אליהו הנביא רק כדי שיביא את הגאולה לישראל, על כן כל זמן שאינו גואל את ישראל אין שמו של אליהו שלם, ובלשון קדשו:

"וטעם המדרש הזה, רמז לך כי אליה לא נברא רק שיגאל את ישראל ולדבר זה עומד, ומכיון שהוא עומד לזה ולא היה זה עדיין, לפיכך נטל אות מאותיות שמו של אליהו לערבון אצל יעקב, כלומר אליה אין שמו שלם... ותשלום שמו אצל יעקב, שבני יעקב עומדים לגאולה, וכשהיו נגאלים אז יהא שמו של אליהו שלם".

אמנם כל משכיל יבין כי מאמר זה דורש התבוננות מעמיקה: א) מדוע מכל שלשה אבות אברהם יצחק ויעקב, לקח דוקא יעקב אבינו אות משמו של אליהו הנביא זכור לטוב, כדי להבטיח שיבוא ויבשר לישראל על גאולתם. ב) מדוע מכל האותיות שישנן בשמו של "אליהו" בחר יעקב לקחת דוקא ה' פעמים האות ו' ולא אות אחרת. ג) מה ראה יעקב אבינו על ככה לקחת ערבון מאליהו שיבוא ויבשר על הגאולה, וכי יעלה על הדעת שיעקב אבינו לא האמין, כי אליהו הנביא בעצמו משתוקק לבוא ולבשר לישראל על הגאולה השלימה.

"אלא כיעקב שקראו בית"

פתח דברינו יאיר לבאר מדוע טרח דוקא יעקב אבינו לקחת אות משמו של אליהו הנביא זכור לטוב, על פי המבואר בגמרא (פסחים פח). כי שלשה בתי מקדשות הם כנגד שלשה אבות, בית המקדש הראשון בזכות אברהם שקראו הר, בית המקדש השני בזכות יצחק שקראו שדה, בית המקדש השלישי יבנה בזכות יעקב שקראו בית:

"מאי דכתיב (ישעיה ב ג) והלכו עמים רבים ואמרו, לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב וגו', אלקי יעקב ולא אלקי אברהם ויצחק, אלא לא כאברהם שכתוב בו הר, שנאמר (בראשית כב יד) אשר יאמר היום בהר ה' יראה, ולא כיעקב שכתוב בו שדה, שנאמר (שם כד טג) ויצא יצחק לשוח בשדה, אלא כיעקב שקראו בית, שנאמר (שם כח יט) ויקרא את שם המקום ההוא בית אל".

ויש לומר כי מטעם זה מבואר בזהר הקדוש (חלק א רסא): לפרש הפסוק (מייכה ז טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כי כמו שהביא הקב"ה את יעקב אבינו לראות בגאולת מצרים, כן יביא אותו הקב"ה לראות את הגאולה העתידה: "ומאי אראנו, אראנו לההוא סבא דחזא בקדמיתא, דכתיב וירא ישראל את היד הגדולה, כדין זמין למחזי פורענותא דאדום".

הגאולה:ו'הוצאתי,ו'הצלתי,ו'גאלתי,ו'לקחתי,ו'הבאתי, משמע שיש קשר פנימי בין האות ו' לה' לשונות של גאולה, שהרי ברור כי לא בחנם נזכרו כל הה' לשונות באות ו', וצריך להבין מהו הקשר ביניהם.

נקדים מה שכתב רבי אליהו מזרחי בפירושו על רש"י הביאו ב"שפתי חכמים": **"לא ידעתי טעם לחמשה מקומות, כי כבר היה מספיק זה במקום אחד, ושמא היה זה כאילו נשבע בחמשה חומשי תורה, כמו שנכתב (במדבר ח יט) ישראל חמש פעמים בפסוק אחד, כנגד חמשה חומשי תורה"**.

מבואר מדבריו כי ה' פעמים ו' שלקח יעקב הוא כנגד חמשה חומשי תורה. אולם עדיין צריך ביאור מדוע אם כן לקח יעקב אבינו דוקא ה' פעמים האות ו' משמו של אליהו ולא אות אחרת.

ונראה לבאר הענין בזה, על פי מה שהביא ב"אור החיים" הקדוש (ריש פרשת תצוה) בשם הזוהר חדש (פרשת בראשית יב: ד"ה ויקרא) שהגאולה העתידה תהיה על ידי משה רבינו, אבל רק בתנאי שיעסקו ישראל בתורה שניתנה למשה בהר סיני, והנה הדברים בתרגום ללשון קודש:

"רבי יוסי בן חלפתא ישב לפני רבי יצחק, אמר לו שמא שמע מר מדוע נתארך כל כך ימי המשיח בגלות זו. אמר לו רבי יצחק, כך שמעתי מרב המנונא סבא, שלש גליות גלו ישראל ונגאלו מהן בזכות הג' אבות, אבל מגלות הרביעית יגאלו ישראל בזכות משה.

בא ואראה לך, שלא גלו ישראל אלא על ביטול תורה, שנאמר ויאמר ה' על עזבם את תורתי. אמר הקב"ה, בגליות הראשונות חזרו בזכות אברהם יצחק ויעקב, עכשיו הם חטאו בתורה שנתתי למשה, כשישובו ויעסקו בתורתו, בזכות משה אני גואלם".

לפי זה אומר ה"אור החיים" בלשון קדשו: **"ולזה נתארך הגלות, כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה"**.

גאולה העתידה בזכות תורה שבעל פה

ועתה בא וראה מה שמצינו עוד בדברי חכמינו ז"ל, כי הגאולה העתידה תלויה בזכות העסק בתורה שבעל פה, כמבואר במדרש (ויק"ר ז ג): **"אין כל הגליות הללו מתכנסות אלא בזכות משניות, מאי טעמא (הושע ח י) גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם"**. ופירש ב"מתנות כהונה" כי **"יתנו"** הוא **"משנה"** בלשון ארמית.

רמז נפלא הוסיף על כך הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל בפסוק (ישעיה א כז): **"ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה"**. כי עיקר תורה שעל פה הוא תלמוד בבלי ותלמוד ירושלמי, וזהו רמז הכתוב: **ציו"ן במשפ"ט תפד"ה** בגימטריא **תלמו"ד ירושלמי"**, ו**שבי"ה בצדק"ה** בגימטריא **תלמו"ד בבל"**. [מספרים כי כשאמרו גימטריא זו לפני הגרי"ז מבריסק זצ"ל, לקח עט ועשה החשבון ונענה מתוך התלהבות: "איננו עוסקים בגימטריאות אבל גימטריא כזו אפשר לומר רק ברוח הקודש"].

נמצא לפי זה כי כאשר נשלב את דברי הזוהר חדש, שהגאולה העתידה תלויה בעסק התורה, עם דברי המדרש שהגאולה העתידה תהיה בזכות העסק בתורה שבעל פה, אנו למדים מזה שהגאולה העתידה תלויה בעסק התורה שבעל פה, ועל כך אומר ה"אור החיים" הקדוש: **"אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה"**.

והנה מצינו בפרשת תרומה כי היריעות עזים שכיסו על המשכן היו חמש מול שש,

ככתוב (שמות כו ט): **"וחכרת את חמשי היריעות לבד ואת שש היריעות לבד"**. וביאר בשל"ה הקדוש (פרשת תרומה דרך חיים ד"ה ופניהם), כי היריעות עזים היו מכוונות כנגד חמשה חומשי תורה וששה סדרי משנה, ובאמת ענין זה מפורש יוצא בתרגום יונתן (שם):

"ותלפיף ית חמש יריען לחוד, כל קביל חמשא ספרי אורייתא, וית שית יריען לחוד, כל קביל שית סדרי מתניתא". וכן פירש עוד

מעתה יתבאר הטעם שלקח יעקב אבינו עמוד התורה ערבון משמו של אליהו ה' פעמים אות ו', כנגד השילוב של ה' חומשים שיש בתורה שבכתב עם ו' סדרים בתורה שבעל פה, כדי להבטיח בכך שיבוא ויבשר לישראל על הגאולה העתידה, בזכות העסק בששה סדרים בתורה שבעל פה המבארים חמשה חומשי תורה, ובזכות זה נזכה שאליהו הנביא עצמו ילמד אותנו תורה שבכתב עם תורה שבעל פה ויפתור לנו כל הספיקות בתורה.

הנה כי כן יאיר לנו להבין מדוע בחר הקב"ה, להזכיר כל ה' לשונות של גאולה באות ו' - **ו'הוצאתי, ו'הצלתי, ו'גאלתי, ו'לקחתי, ו'הבאתי**, כדי ללמדנו ששלמות כל הגאולות שיסתיימו בגאולה העתידה, תהיה רק בזכות השילוב של ה' חומשי תורה עם ו' סדרים בתורה שבעל פה.

נמצא שיש לנו שלשה טעמים על מה שלקח יעקב ה' פעמים אות ו' משמו של אליהו, א) טעם השל"ה הקדוש כנגד ב' אותיות ו"ה מהשם החסרות בגלות ויושלמו בגאולה העתידה. ב) כנגד ה' לשונות של גאולה שמתחילים באות ו' - **ו'הוצאתי, ו'הצלתי, ו'גאלתי, ו'לקחתי, ו'הבאתי**, ג) כנגד השילוב של ה' חומשי תורה עם ו' סדרים בתורה שבעל פה, שבזכותם יגאל הקב"ה את ישראל.

ולפי האמור יש לשלב כל השלשה טעמים, כי מה שהזכיר הקב"ה ה' לשונות של גאולה באות ו', הוא כדי לרמז ששלמות הגאולה תהיה רק בזכות השילוב הנפלא של ה' חומשי תורה עם ו' סדרים בתורה שבעל פה, ומטעם זה בגלות חסרות ב' אותיות ו"ה מהשם, כי אין אנו עוסקים כראוי בשילוב של ה' חומשי תורה עם ו' סדרים, ובזכות העסק בהם יושלמו ב' אותיות ו"ה שבשם, ויש לרמז ענין זה בתואר **גאול"ה** שהיא אותיות **גאל-וה**, לרמז שהגאולה תהיה בזכות תיקון אותיות ו"ה.

אמור מעתה כי מטעם זה לקח יעקב אבינו ה' פעמים אות ו' משמו של אליהו, כדי להבטיח שיבוא ויבשר לנו על **הגאול"ה** - **גאל-וה**, בזכות העסק בשילוב של ה' תורה שבכתב עם ו' תורה שבעל פה, ועל ידי זה נזכה לגאולה העתידה שאז יושלמו ה' לשונות של גאולה המתחילים באות ו' - **ו'הוצאתי, ו'הצלתי, ו'גאלתי, ו'לקחתי, ו'הבאתי**, נמצא שכל הג' טעמים עולים בקנה אחד כפתור ופרח.

"שתרחמני עוד בגלותי לגאלני"

לסיום עדיין נשאר לנו לבאר הקושיא, מה ראה יעקב אבינו על ככה לקחת ערבון מאליהו הנביא שיבוא ויבשר על הגאולה, וכי

יעלה על הדעת שיעקב אבינו לא האמין, כי אליהו הנביא בעצמו משתוקק לבוא ולבשר לישראל על הגאולה השלימה. זאת ועוד, מהו הענין שצירפם לשמו שיקרא **"יעקוב"** מלא ו'.

ונראה לבאר עומק הענין בזה, על פי יסוד נפלא שלמדנו ממשנתו הטהורה של כ"ק אדמו"ר מרן השר שלום מבעלזא זי"ע, אשר דיבר בקדשו לפרש נוסח התפלה בליל שבת קודש (רבון כל העולמים): **"שתרחמני עוד בגלותי לגאלני"**. כי הן אמת שאנו מתפללים ומצפים לגאולה השלימה, אולם בעודנו בגלות אנו נמצאים בסכנה שלא נישקע ח"ו בעומק הגלות, לכן אנו מתפללים גם על זמן הגלות, שימשיך עלינו הקב"ה חסדים ורחמים מזמן הגאולה עוד בזמן הגלות, וזהו הפירוש: **"שתרחמני עוד בגלותי לגאלני"**, שעוד בגלות תרחם עלינו לגאלני מעין הגאולה עכדה"ק.

נקדים עוד מה שכתב הרמב"ן פרשת ויגש (בראשית מו ב) כי בזמן הגאולה נקראים בני ישראל בתואר **"ישראל"**, אבל בזמן הגלות הם נקראים בתואר **"יעקב"** שהוא מלשון עקב ושפלות. מעתה נראה כי זהו ביאור המעשה הנפלא של יעקב אבינו, אשר נטל ה' פעמים אות ו' מאליהו שיבוא ויבשר לישראל על הגאולה.

הביאור בזה כי מהות המשכון הוא בעצם תשלום ותמורה זמנית, תחת התשלום האמיתי שהמלוה צריך לקבל בסופו של דבר מהלוה, על כן מאחר שאליהו הנביא לא נברא אלא כדי לבשר לישראל על הגאולה, נמצא כי אליהו הוא המלאך הממונה להביא לישראל את אור הגאולה, אשר אז יתרץ לנו כל הספיקות בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה.

והנה יעקב אבינו חשש מאד שמא ישקעו ישראל ח"ו בטומאת הגלות, ואז הרי לא יוכל אליהו הנביא בבוא הזמן להמשיך להם את אור הגאולה, על כן שת עצה כנפשו להמשיך לישראל עוד בגלות מאור תורתו של אליהו הנביא ששייך לגאולה העתידה, כדי שיזכו על ידי זה להתחזק עוד בגלות בבחינת: **"שתרחמני עוד בגלותי לגאלני"**.

הנה כי כן זהו הענין שלקח משמו של אליהו ה' פעמים אות ו', כדי להמשיך מאור תורתו של אליהו שעתיד ללמד את ישראל בגאולה העתידה בבחינת: **"תורה חדשה מאתי תצא"**, ליישב כל הספיקות שיש בשילוב של ה' חומשי תורה עם ו' סדרים בתורה שבעל פה, ומטעם זה צירפם לשמו שנקרא **"יעקוב"** מלא ו', לחזק בכך את ישראל אשר נקראים בגלות בתואר **"יעקב"**, להמשיך להם מאור הגאולה של אליהו עוד בגלות, וזהו המשכון שלקח יעקב כדי להבטיח בכך, שבכח אור זה יזכו ישראל שיבוא אליהו ויבשר להם על הגאולה העתידה.

לכן מצינו שאליהו הנביא מתגלה לחכמי התורה בכל דור ודור, ללמדם מתורתו עוד בזמן הגלות כמבואר בזוהר חדש (תיקונים קכג):

"קום אליהו לשבחא לעילת כל עילאין, דאת תהא אקדים לכל נביאה בדרא דמשיחא, דאית למאן דאת עתיד לאתגלאה ליה מסטרא דנשמתיה בשכל דיליה, ואית למאן דאת עתיד לאתגלאה ליה בחכמתיה, ואית למאן דאת עתיד לאתגלאה ליה פנים בפנים מסטרא דגופא".

ולפי האמור כל הגילויים הללו הם מצד המשכון, שלקח יעקב אבינו ה' פעמים ו' משמו של אליהו וצירפם לשמו **"יעקוב"** מלא ו', כדי להמשיך לישראל מעין אור הגאולה, והרי זה בבחינת משכון שמבטיח כי בסופו של דבר יבוא אליהו לבשר לנו על הגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.